

OCTAVIAN
SAVA 80

Spectacolul în regia lui Octavian Sava, după un scenariu scris tot de el, având pretext aniversar (scriitorul, omul de radio, film, televiziune, presă scrisă a împlinit 80 de ani) s-a jucat, la 24 februarie a.c., în sediul J.C.C.-ului, „cu casa închisă” și cu lume în picioare. Nu-i de mirare faptul. E publicul lui, oameni care-l „știu” de-o viață și care-l iubesc, pentru că e mare nevoie-n lumea asta „plină de-amar”, de oameni care să te ajute să treci mai lesne peste necazuri cu-n cântec și-o glumă. E adevărat că umoriștii sunt oameni gravi? Este. Ce altceva sunt romanul despre „Cazul Beilis”, publicat la Hasefer, sau *musicalul* „Ester”, pus în scenă la T.E.S.? Mă refer doar la cele mai recente prezențe literare ale lui Octavian Sava.

O aniversare are, întotdeauna, un ceremonial. L-a avut și de data aceasta, pus în operă de șeful Sectorului Cultură – Știință al F.C.E.R., dr. ing. José Blum, care a schițat un succint C.V. al sărbătoritului și ne-a invitat la o călătorie muzicală în lumea lui Eli Roman, Mișu Iancu, Richard Stein, Edmond Deda, Henri Mălineanu, Alexandru Mandy, Laurențiu Profeta, Dan Mizrahi; lumea anilor tineri ai celor mai mulți din sală. Invitația a fost preluată de moderator, sărbătoritul în cauză, care și-a făcut o „Autobiografie rimată”, prolog *sui generis* de Purim, și și-a prezentat ghizii excursiei în timp: cunoscuții și îndrăgiții actori ai T.E.S., Roxana Guttmann, Rudy Rosenfeld,

Spectacol „cu casa închisă”

una din societățile Naționalului Bucureștean, *Medeea Marinescu*, cântărețul la fel de popular în Israel ca în România, *Dorin Atanasiu*, și o „voce” nou-nouă, remarcabilă: doctorul în regie, cu specialitate în *musical-uri* și studii în America, *Cezar Ghioca*. Încă o probă că umoriștii sunt foarte serioși purtători de cuvânt ai electoratului a fost parodia amicală la unul din cele mai recitate poeme ale lui *Aurel Stărică*, cu titlu „ușor” schimbat: „De asta, Doamne, i-am ales?” N-a întârziat contribuția directă a amicului Stărică: o confesiune „jucată” despre începuturile sale de secretar literar la teatrul de revistă sau cum s-a născut șlagărul lansat de Luigi Ionescu, „Lalele”, de Temistocle Popa, pe versurile subsemnatului.

Întreg spectacolul moderat de sărbătorit a fost dozat cu inteligență și poezie, cu ironia și autoironia născute din observarea atentă a vieții de zi cu zi; parte – moștenire evreiască, parte – veche deprindere de jurnalist-scenarist-scriitor. Trebuie spus că printre invitații de onoare aflați în sală s-au numărat *Oli Roman* și *Didi Felea*, soțiile regretaților Eli Roman și Aurel Felea, renumitul *gershin-ist*, compozitorul, pianistul, profesorul *Dan Mizrahi*, una dintre „legendele vii” ale Radio-ului, *Ion Vova*. „O dată cu luna Adar sosește veselie”, stă scris în cărțile noastre sfinte, a remarcat, în final, președintele C.E.B., ing. *Osy Lazăr*, care, situându-se pe aceeași lungime de undă cu tonul avpurimistic al matineului, a recitat un monolog despre humăntaș, dintr-unul din spectacolele de Purim din anii precedenți. În semn de prețuire pentru întreaga activitate culturală comunitară a sărbătoritului, președintele C.E.B. i-a înmănat *Diploma de Membru de Onoare* al Comunității Bucureștene. Aplauze și flori, acestea din urmă - oferite de dr. ing. José Blum, în numele conducerii F.C.E.R. și al său personal, au încheiat o dimineață de „primăvară în februarie”, parafrază la șlagărul anilor '60, „E primăvară în ianuarie”. Iată că „microbul” se „ia” și că primăvara, ca stare de spirit, ne-a spus, cu luciditate, „prezent”.

IULIA DELEANU

„Și totul din iubire”

Cristina Kiss nu-și dorește niciodată imposibilul, ci numai miraculosul, despre care știe, din proprie experiență, că există, că-i este accesibil. Muzica o însoțește, prezență invizibilă, o apără chiar și atunci când se află în mulțime, departe de lumini, de aplauze, de blitz-uri ale aparatelor de fotografiat. De câte ori nu m-am întrebat câți oameni există în dirijarea Corului „Bim Bam”, prezentă de Hanuca, Tu Bișvat, Purim la Templul Coral, la Centrul Comunitar Evreiesc și, mai ales, la spectacolele Școlii „Lauder-Reut”? Răspunsul avea să-mi fie dat, fără să apuc să formulez cu glas tare întrebarea, aflându-mă în vizită la Studioul Bim Bam. În ființa Cristinei, pragmatismul formației de inginer specialist în centrale nucleare se îmbină cu sensibilitatea omului de artă. Cea care, la absolvirea Facultății de Energetică, în 1989, era repartizată la Centrala nucleară de la Cernavodă, face parte din familia copiilor care „s-au născut pe scenă”. Ce carte de vizită mai elocventă decât mama – Georgeta Mihalache, cunoscută solistă a Teatrului de Estradă din Ploiești; tatăl – regizor și director al Teatrului de Păpuși „Ciufulici” din aceeași urbe! „Stăteam la repetiții,

la vizionări, cunoșteam replicile personajelor, eram, într-un cuvânt, copil de trupă”, își reamintește copilăria cu toate bucuriile, dar și cu suferințele pe care le-am îndurat toți în anii ceaușismului. Își amintește de frigul din sală. Spectatorii își puteau „permite” să nu lase hainele la garderobă. Dar actorii? Existau și suferințe mai vechi; istorisiri de familie. Tatăl ei a fost militar, avea pregătire tehnică. După război, a fost scos din armată. Dintre toate facultățile pe care le-a încercat în dorința de a-și reconstrui viața, s-a oprit asupra I.A.T.C.-ului. După rigoarea celor 12 ani de militărie, teatrul reprezenta supapa de eliberare a unei sensibilități multă vreme ținută sub obroc. „S-a întregit pe sine”, îi înțelege opțiunea fiica lui. Să fie adevărat că istoria se repetă câteodată și pe plan individual? „Pentru ingineria din mine, fiecare spectacol, album este rezultatul unui proiect pe care știu că-l am de dus până la capăt”, revine în prezent gazda mea, explicându-și determinarea și prin disciplina interioară deprinsă în studenție. O studentie pe care o caracterizează drept „un slalom printre cursuri, examene, repetiții și spectacole”.

- Din câte înțeleg, n-ați făcut-o în calitate de amatoare.

- Nu. Aveam 15 ani când părinții au cumpărat o pianină, la care am descifrat singură *Für Elise*. Atunci mi-au luat profesora de pian iar mama a început să-mi predea lecții de canto. După canto clasic, am trecut la muzică ușoară, avându-l profesor pe regretatul Edmond Deda. Tot în timpul liceului am scris compoziții proprii. În studenție, am participat la «Festivalul Artei și Cântecului Studentesc», cu Dana Bartzar, Sanda Ladoși, Luminița Anghel, Grupul «Divertis». Eram solistă independentă, faceam parte din Brigada Facultății de Energetică, din Brigada Latino, eram solistă în Ansamblul de Estradă al Politehnicii. Acolo l-am cunoscut pe viitorul meu soț, Erich Florin Kiss, student la electronică. El cânta la chitară și saxofon. În '90, ne-am căsătorit și am plecat în Israel!.

- Ce a însemnat Israelul în viața dvs.?

- A doua patrie, a doua casă, un nou început de viață: primul serviciu, primul copil, prieteni extraordinari. Israelului îi datorez o mare parte din desăvârșirea mea profesională. Pentru că, după opt luni de Ulpan, am făcut cursuri postuniversitare de management de conducere și management al calității. Erich Florin și cu mine lucram în domeniul echipamentelor didactice: aparate de laborator. Pe urmă am primit o slujbă în Germania în domeniul echipamentelor electrice. Tot cu serviciul ne-am întors în România.

Interviu cu dirijorul
Corului „Bim Bam”
al Școlii „Lauder-Reut”,
CRISTINA KISS

- Totuși, ați abandonat activitatea de management în favoarea carierei muzicale și pedagogice.

- Nu chiar. Am lăsat firma pe care o conduceam în stare latentă, pentru că aveam de crescut un băiețel de șapte ani, Ariel, și o bebelușă, Adina. Studioul *Bim Bam*, creat în propria locuință, îmi ofereea posibilitatea să fiu mereu aproape de ei.

*

Pentru Cristina, muzica și bucuria de a fi mamă interferează. Ceea ce eu numesc vocație muzical-pedagogică

s-a născut pur și simplu din dorința de a-i cânta lui Ariel cântece pentru copii în limba română. A cumpărat o carte în ivrit, *Mea șirim rișonim – Primele 100 de cântece*, și a rugat o prietenă, fostă colegă la Brigada studențească, să-i traducă primele 20 în română. A fost începutul, care a însemnat colaborarea cu Școala *Lauder-Reut*, unde Ariel era elev. Era în 2001. După primii trei ani, Cristina Kiss a înființat Studioul în care stăm de vorbă, unde 37 de copii din Capitală învață să iubească muzica clasică, să facă balet, să bată step... Îmi arată pantofiorii pentru step, garderoba unde există costumele, unele, achiziționate de la Opera Română, C.D.-urile cu *Corul Bim Bam*. Trebuie spus că 26 dintre elevii ei se pregătesc pentru preselecția la Festivalul Copiilor de la Mamaia, stimulată de faptul că, la ediția din 2006, Adina și Andruța, prietena sa, și ea - coristă, au câștigat locul I și Premiul Radioului. În șapte ani, Cristina Kiss a scos 14 albume. Adina continuă tradiția familiei. Este foarte bună la matematică și are certe înzestrări artistice. La opt ani, este interpreta a trei albume. Într-unul din ele, bunica și nepoata, cântă „Valsul bunicilor” pe muzică de Aurel Mihalache. Anul acesta, Cristina intenționează să scoată albumul „Are mama o fetiță”, volumul II, unde, pe muzica lui Jolt Kerestely, tatăl copiilor va cânta cu Ariel și Adina „Și totul din iubire”. Cred că, pentru Cristina, este mai mult decât un cântec. Este chiar rațiunea ei de a fi.

E. SUHOR

Centenar GEO BOGZA

poeti, pictori, printre care erau numeroși evrei: Voronca, Sașa Pană, M.H. Maxy, Victor Brauner ș.a.

Născut la 6 februarie 1908, la Ploiești, devine, la vârsta de 16 ani, elev-marinar pe Dunăre, în Deltă, ca și fratele său, Radu Tudoran. În 1928, editează revista „Urmuz”, apoi colaborează la „Unu”, „Bilete de papagal”. În anii 1936-1937, este reporter în Franța, în Spania cuprinsă de războiul civil, la care au participat și voluntari evrei din România.

Scrie „Țara de piatră”, „Cartea Oltului” (1940). Antifascist convins, el întâmpină cu bucurie căderea regimului antonescian și, un timp, colaborează cu regimul comunist, fără a scrie „la comandă”. Emoționante sunt poemele scrise după vizitarea lagărului de la Auschwitz.

BORIS MARIAN

Prima reuniune internățională a evreilor originari din România

Un eveniment duplex România-Israel, primul Congres Internațional al Evreilor Originari din România, s-a aflat în vizorul discuției pe acest subiect a membrilor comisiei de organizare, întrunit la Biblioteca Templului Coral, în 20 februarie a.c. Proiectul de program, propus de conducerea F.C.E.R., a fost citit de vicepreședintele Federației, ing. **Paul Schwartz**, moderatorul întâlnirii. Au fost avansate propuneri de ordin logistic, organizatoric, diplomatic; specificitate și țintă a viitoarelor întâlniri; colaborare cu Centrul de Iudaistică din Cluj. Au fost făcute propuneri: ● prezentarea unor filme documentare existente și de pregătire a altora, inclusiv „Itinerarii hasidice” ● prezentarea situației evreilor din anii interbelici, vizitarea Muzeului de Istorie a Evreilor din România, a Sinagogii Mari din București, pregătirea unui seminar despre dubla sau tripla identitate a evreilor originari din România ● vizionarea la T.E.S. a spectacolului „Foc în Calea Văcărești”, de *Dorel Dorian*, a unui spectacol la Teatrul de Revistă „Constantin Tănase” ● prezentarea unor informări despre locurile în care sunt înmormântați înaintașii ai participanților pe baza situației computerizate a monumentelor funerare din cimitirele Capitalei ● pregătirea unui ghid al obiectivelor iudaice din România și a unei sinteze a „Contribuției evreilor din România la dezvoltarea României moderne” ● conceperea și oferirea unui pachet opțional pentru doritori: tur al diverselor zone ale țării. (I.D.)

Noua revistă israeliană de limbă română „JURNALUL SĂPTĂMÂNII”

Salutăm apariția revistei „Jurnalul săptămânii”, continuatoarea a ziarului israelian „Ultima Oră”, avându-l ca președinte de onoare pe ing. *Baruch Tercatin*, redactor șef *Jean Steiger*, redactor principal *Doina Meiseles*. Dintre titlurile primei pagini, am reținut reportajul despre vizita ministrului israelian al Apărării, *Ehud Barak*, la Ankara și anunțul privind interviul acordat în exclusivitate „Jurnalului” de președintele Likud-ului, liderul opoziției, *Benjamin Netanyahu*. În alte pagini - știri de interes pentru israelienii originari din România, și o știre de interes egal atât pentru F.C.E.R. cât și pentru evreii originari din România din Israel și de pretutindeni: Acordul semnat între *Instituțiile Hasidim-ilor din Buhuși în Israel* și președintele F.C.E.R., dr. *Aurel Vainer*, împreună cu Marele Rabin *Menachem Hacohe*n, referitor la contribuția respectivelor Instituții pentru păstrarea în bune condiții a Cimitirului Evreiesc din Buhuși. Comentarii despre viața politică israeliană și internațională, dezvăluiri privitoare la istoria recentă a României, reportaje culturale, rubrici specifice revistelor magazin (mondenități, artă culinară, vestimentară, sfaturi medicale, cuvinte încrucișate ș.a.) întregesc primul număr al „Jurnalului săptămânii”, căruia îi urăm viață lungă și succes. (I.D.)